

2021 magistritöö teemad

Vladimir Sazonov (vladimir.sazonov@sisekaitse.ee):

1. Venemaa strateegilised narratiivid info alaste mõjutajatena COVID-19 pandeemia ajal
2. Hirmunarratiivid Venemaa infomanipulatsioonides: sõjaõppus 'Zapad 2021'

Priit Suve (priit.suve@sisekaitse.ee):

1. Kujutlused politseist. (Nt institutsiooniteoreetiline või organisatsiooniteoreetiline või võimuteoreetiline jne perspektiiv)
2. Politseistrateegilised valikud turvalisuskeskkonna osa ja kujundajana.
3. Väljakutsed politseiprofessiooni arendamisel (nt organisatsiooniteoreetiline perspektiiv või haridusfilosoofiline perspektiiv või institutsiooniteoreetiline perspektiiv).

Jaanika Puusalu (jaanika.puusalu@sisekaitse.ee)

1. Uute tehnoloogiliste lahenduste (nii riist- kui ka tarkvara lahenduste) rakendamine siseturvalisuse asutuste töös nt droonitehnoloogia, kratilahendused jms.
2. Digitaalse tehnoloogia kasutusega kaasnevad tuleviku küberohud Eestis (sh küberohtude olemus, õigusruum, ohtude maandamine jne.)
3. Digitaalsest tehnoloogiast tingitud uute võimekuste vajadus siseturvalisuse valdkonnas (sh tulevikus vajalik kompetents, ümberõpe jne.) Nt IKT valdkonna arengu mõju politsei ülesannetele.
4. Andmete k.a avaandmete kasutamine siseturvalisuse valdkonna töös (sh õiguslikud küsimused, praktilised kasutusvõimalused)

Triin Piip (triin.piip@sisekaitse.ee)

1. Hiina mõjutustegevus Eestis ja võimalikud ohud meie julgeolekule
2. Eesti politsei/riigikaitse bränd/mainekujundusega seonduv temaatika kohalike elanike seas
3. Eesti Politsei kui bränd Eesti elanike ja ametkondade seas

Päästeameti teemad leiate PÄA kodulehelt: <https://www.rescue.ee/et/uurimisteemad>

Siseministeeriumi teemad

1. Maakondliku ja kohaliku tasandi võrgustikutöö rollid, ootused ja väljakutsed turvalisuse loomisel.

Täpsustus: mõne konkreetse KOV näitel bakalaureuse lõputöö või magistritöö jaoks terviklik mudel. Eesmärk oleks kaardistada ja arutleda selle üle, et mis rolli mängib võrgustikutöö maakondlikul ja ka kohalikul tasandil turvalisuse loomisel, mis on ootused sellele võrgustikule eri tasemetel ja mis on erinevate osapoolte ootused.

Kontaktisik: Nurmely Mitrahovitš nurmely.mitrahovits@siseministeerium.ee

2. Naabrivalve kui piirkonna turvalisuse suurendamise mudel kogukonna liikmete koostöös

Kontaktisik: Nurmely Mitrahovitš nurmely.mitrahovits@siseministeerium.ee ja MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuht Marek Väljari marek.valjari@naabrivalve.ee

3. Kuidas tagada naabrivalve piirkonnaga liitunud kogukonna liikmete aktiivsus madala kuritegevuse tingimustes
 Kontaktisik: Nurmely Mitrahovitš nurmely.mitrahovits@siseministeerium.ee ja MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuht Marek Väljari marek.valjari@naabrivalve.ee

Siseministeeriumi 2020 ettepanekud SKA sisejulgeoleku magistriõppesse sisseastujatele magistritöö teemadeks, mis on jätkuvalt aktuaalsed

Nr	Teema	Esitaja / kontaktisik
1		
2		
3		KKPO ¹ / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
4	IKT valdkonna mõju politsei ülesannetele – Kuidas mõjutab infotehnoloogia areng politsei ülesannete täitmist. Kas infotehnoloogia arengust tulenevad muutused süütegude ja korrariikumiste iseloomus eeldavad põhimõttelisi muudatusi politseitöös	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
5	Kogukondlik turvalisus – arusaam sellest, erinevate osapoolte rollid;	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
6	Kohaliku omavalitsuse roll õnnetuste ja süütegude ennetamisel (arusaamad, ootused, praktikad)	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
7	Eduka koostöö eeldused ja lahendused ennetustöök paikkonnas/koolis/lasteaias/kogukonnas	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
8		
9	Politsei juhtimise korraldus ja kogukonnakeskne lähenemine – kuidas politsei saab paremini teenida kogukondi	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
10	Võrgustikutöö ja koostöö turvalisuse tagamisel – erinevate osapoolte arusaamad ja praktikad	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
11	Koostööstruktuuride (nt turvalisusnõukogud) tõhusus ja tulemuslikkus siseturvalisuse valdkonnas	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee

¹ KKPO - korra- ja kriminaalpolitika osakond

12	Abipolitseinike kaasamise mitmekesistamine sh politsei ennetus- ja piirkonnatöösse – arusaamad, ootused (nt abipolitseinikud versus politseiametnikud), praktikad ning probleemid	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
13	Abipolitseinik kui vabatahtlik teenistuja – kust lähevad piirid riigivõimu sh erimeetmete ja sunni kohaldamise volituste andmisel vabatahtlikele	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
14	Naabrivalve kui kogukonnaalgatusel põhineva kollektiivse tegija roll ennetustöös;	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
15	Korteriühistu roll turvalisuse tagamisel (arusaamad, ootused ja praktikad)	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
16	Turvaettevõtted majandustegevus tulu teenimiseks või täiendavad panustajad siseturvalisusesse;	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
17	Turvatöötaja avaliku korra tagamisel – praktilised ja õiguslikud probleemid	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
18	Vargused – menetluslikult politseid koormav, puudutatud inimesele tragöödia. Kuidas ennetada vargusi ja leevendada nende mõju isikutele ja politseile – erinevate osapoolte arusaamad ja ootused, kuidas peaks olema ennetus korraldatud	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
19	Politsei roll riikliku/kohaliku poliitika kujundamises ja teenuste arendamises – kust jooksevad piirid ning millised on koostöömomendid (arusaamad, ootused, praktikad)	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
20	Partnersuhete juhtimine korrakaitsepoliitika kujundamisel siseministeeriumis	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
21	Turvatöötaja roll turvalisuse tagamisel – erinevate osapoolte nägemused ja ootused	KKPO / Henry.Timberg@siseministeerium.ee
22	Kuidas suurenev tähelepanu majandusjulgeolekule mõjutab ettevõtlusmaastikku ja riigi julgeolekut.	JUPO ² / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
23	Millised mõjud ja riskid kaasnevad, kui Eesti hakkab tegema taustauuringuid välismaistele otseinvesteeringutele.	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
24	Kapitali vaba liikumise ja ettevõtlusvabaduse põhimõte, kas see kaalub üles võimalikud riigi julgeolekuohud.	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
25	Vajalikud muudatused seadusandluses, et tõkestada põhiseaduslikku korda ja riigi julgeolekut ohustavat vaenulikke mõjutustegevust.	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee

² JUPO – sisejulgeolekupoliitika osakond

26	Elektrooniliste sideandmete üldise säilitamise olemus ja vastavus põhiõiguste ja -vabaduste kaitsega Euroopa Kohtu ning Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas: - Euroopa Kohtu 08.04.2014 lahend C-293/12 ja C-594/15; - Euroopa Kohtu 21.12.2016 otsus kohtuasjades C-203/15 ja C-698/15; - EIK 12.01.2016, Szaboa and Vissy vs Hungary, nr 37138/14; - EIK, 08.11.2018, Figueiredo Teixeira vs Andorra, nr 72384/14; - EIK, 01.12.2008, K.U. vs Finland, nr 2872/02. [Võrrelda, kuidas EK ja EIK on nõ samas valdkonnas teemat käsitlenud. Belgias on üks artikkel kirjutatud, kus neid lahendeid on omavahel võrreldud ning väidetavalt EK ja EIK näevad sideandmete säilitamisega seotud põhiõiguste kaitset erinevalt. Väidetavalt on EIK leebem kui EK]	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
27	<i>Over-the-Top</i> teenuse osutajate kohustused andmete säilitamisele ja edastamisel õiguskaitseasutustele - OTT-de ja traditsiooniliste sideettevõtete kohustuste võrdlus (ebavõrdne kohtlemine? Kas põhjendatud?); - andmete olulisus kuritegevuse, sh küberkuritegevuse vastases võitluses; - uue nn e-privatsuse määruse mõju OTT-dele (Euroopa Komisjoni ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseks, milles käsitletakse eraelu austamist ja isikuandmete kaitset elektroonilise side puhul ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/58/EÜ (privatsust ja elektroonilist sidet käsitlev määrus). - http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52017PC0010. E-privatsuse määrusega seotud dokumendid ja menetluskäik on leitavad: http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-connected-digital-single-market/file-jd-e-privacy-reform	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
28	Elektroonilise side võrgu kaudu edastatava teabe kogumine ja kasutamine teabe krüpteeringu korral - õiguslikud väljakutsed ja lahendused tagamaks eesmärgipärane kuritegevuse vastane võitlus; - tagaukse loomine? Apple ja FBI kaasus (https://geenius.ee/uudis/fbi-nouab-et-apple-avaks-kahtlusaluse-iphone-5c-tim-cook-voitleb-vastu/) - välisriikide praktika (vajadus ühtsele EL/rah.vah lähenemiseks?)	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee

29	Hübriidohud: korruptsioon, ametnike mõjutamine, meediamõjutus, mõjuagendid jne põhiseadusliku korra kaitsega seondult.	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
30	Põhiseadusliku korra vastased hübriidsõja tunnused ja meetodid. Hübriidsõja kaitsevahendid EV õiguses	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
31	Põhiseadusliku korra kaitsega seotud kuriteod KarSis – nende efektiivsus tänapäevaste ohtudega toime tulemiseks	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
	Massilised korratused, avaliku korra tagamine PSK kaitset - üleskutse tegutseda EV vastu; äärmuslus	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
33		
34	Milles seisneb riigi iseseisvuse ja sõltumatuse kaitse KarS-is; - Korruptsioon – oht põhiseaduslikule korrale; - Küberründed – oht põhiseaduslikule korrale; - Äärmuslased ja radikaalid – ohuallikad PSK-le;	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
35	Spionaažikuriteod: riigi reetmine, salakuulamine, vandenõu	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
36		
37	Kriminaal ja kohtumenetlus spionaažiasjades: - Kohtupidamise spetsiifika spionaažikuritegudes; - Teabehanke menetlusega kogutavad tõendid kohtumenetluses; - Spionaaž rahvusvahelises õiguses; - Riigi võimalused reageerida (kaitsta) küberspionaažile karistusõiguslike ja haldusõiguslike meetmetega;	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
38	RS kaitse ja salastatud välisteabe kaitse Kaitsepolitseiameti poolt	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
39	Piiratud tase vs <i>Restricted</i> – kaitse kordade võrdlus - Kohtupidamine riigisaladuse asjades; - Riigisaladuse kaitse kriminaal ja kohtumenetluses; - Riigisaladuse kaitse kriisi piirkonnas ja sõja ajal; - Sarnasused ja erisused „piiratud“ tasemega riigisaladuse kaitse korraldamisel ja „restricted“ välisriigi saladuse korraldamisel võrdluses NATO, UK, Saksamaa (vm Euroopa riik, mis oleks nii NATO kui ELis).	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee

40	Kaitseväealaste kuriteod (sisuliselt riigivastase kuriteo alaliik) - Kaitseväealased kuriteod kui riigivastaste kuritegude alaliik – milleks? - Kaitseväelased kui kuriteo erisubjektid; - Sõjaaja kohtupidamine karistusõiguses; - Kaitseväealaste kuritegude konkurents riigivastaste kuritegudega;	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
41	Kuriteo matkimisest ja agent provokaatorite kasutamisest riigivastaste kuritegude ennetamisel, tõkestamisel, avastamisel, kriminaalmenetluses	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
42	Kahjud riigivastastes kuritegudes (riigireetmine, põhiseadusliku korra vastane kt, riigisaladuse avalikustamine)	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
43	Kodakondsusproblemaatika riigivastaste kuritegude puhul	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
44	Ohuennetus riigi julgeoleku tagamisel	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
45	Riigivastased kuriteod küberruumis	JUPO / Olari.Valtin@siseministeerium.ee
46	Ajutise piirikontrolli taaskehtestamine COV-19 kriisi lahendamise põhjal	PVPO ³ / Janek.Magi@siseministeerium.ee
47	Automaatse piirikontrolli rakendmaise võimalused maanteepiiripunktides, rongides ja bussides	PVPO / Janek.Magi@siseministeerium.ee
48	PNR andmete kasutamine piirikontrolli tõhustamisel ja migratsioonijärelevalves	PVPO / Janek.Magi@siseministeerium.ee
49		
50		
51		
52	Efektiivne riigiülene riskikommunikatsiooni korraldamine teiste riikide näidetel *	PKPO / mirjam.kivinuk@siseministeerium.ee
53	Kriisireguleerimise oskusteabe ja kriisireguleerimise alase hariduse vajadus muutuvus ühiskonnas *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee
54	Kriisireguleerija õppemooduli vajaduse hindamine *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee
55	Ulatusliku evakuatsiooni tingimustes kohaliku omavalitsuse üksuse roll ja ülesanded *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee

³ PVPO – piirivalvepoliitika osakond

56	Hädaolukorra lahendamise juhtimiseks nõutav kompetents ja pädevus *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee
57	Asutuste valmistumine ja valmisolek hädaolukordade lahendamiseks läbi plaanide *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee
58	Kaitsevälise operatsioonilise planeerimise metoodika rakendamine kriisireguleerimises *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee
59	Integreeritud kriisireguleerimise- ja riigikaitseõppused, kas koos või lahus *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee
60	Elanikkonna kaasamine õppustele, vabatahtlikkus versus kohustuslikkus *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee
61	Paiksed hoiatussüsteemid avalikkuse teavitamiseks *	PKPO / tarvi.ojala@siseministeerium.ee
62	Ohutasemete süsteem elanikele *	PKPO / tarvi.ojala@siseministeerium.ee
63	CPTED põhimõtete võimalik laiendamine tuleohutuse valdkonda *	PKPO / mari.tikan@siseministeerium.ee
64	Inimeste vastutustunde suurendamine tuleohutusnõuete täitmisel *	PKPO / mari.tikan@siseministeerium.ee
65	Ohutusnõuete kohaldamine ehitise otstarbe muutumisel *	PKPO / tarvi.ojala@siseministeerium.ee
66	SiM ja valitsemisala asutuste riigikaitse planeerimise optimaalne tegevusmudel *	PKPO / kurmo.meister@siseministeerium.ee
67	Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamise ja tegevuse kitsaskohad *	PKPO / jaanus.teearu@siseministeerium.ee
68	Korrakaitseaduse ja/või Päästeseaduse meetmete rakendamine *	PKPO / tarvi.ojala@siseministeerium.ee
69	Kustutustöödega seotud riskid ja vähihaiguse maandamise meetmed *	PKPO / raoul.raidna@siseministeerium.ee

* Teema kohta on toodud põhjalik probleemikirjeldus ja taustainfo LISA-s 1.

Pääste- ja kriisireguleerimispoliitika osakonna poolt Sisekaitseakadeemiales esitatavad magistritööde teemad:

KRIISIREGULEERIMINE

1. „Efektiivne riigiülene riskikommunikatsiooni korraldamine teiste riikide näidetel“

Probleemi kirjeldus: Nii nagu hädaolukordade juhtimine, on ka hädaolukorra riskikommunikatsiooni korraldamine Eestis detsentraliseeritud. Ometi on näha, et selleks, et hädaolukordadeks valmisolekut inimeste jaoks atraktiivsemaks teha/teemat populariseerida, tuleks pakkuda lahendusi riigi poolt tervikuna. Lisaks tuleb arvestada, et inimeste vastuvõtlikkus nõuab mugavate teemade suhtes on tavaolukorras küllaltki madal. Inimesed ei näe, et hädaolukorrad võiksid neid või nende lähedasi puudutada. Aluseks saab võtta Päästeameti poolt tellitud hädaolukordadeks valmisolekualased indeksuuringud (2017, 2019). Olukorra tõsidust mõistetakse tihtipeale alles siis kui on juba hilja ennetada, tuleb juba reageerida.

Magistritöö võiks pakkuda võrdlevat analüüsi mõnedest Eestiga sarnastest riikidest, kellel hädaolukorra riskikommunikatsioon efektiivselt on korraldatud ning autor võiks hinnata ka nende meetmete sobivust Eesti kontekstis.

Kontaktisik: Mirjam Kivinuk (612 5134; mirjam.kivinuk@siseministeerium.ee). Olen valmis kaasjuhendama.

2. „Kriisireguleerimise oskusteabe ja kriisireguleerimise alase hariduse vajadus muutuvast ühiskonnas“

Probleemi kirjeldus: Lähtudes hädaolukorra seadusest on väga paljudel asutustel ja ettevõtetel suur kriisireguleerimise ülesannete täitmise kohustus. Tuleb tagada nii elutähtsate teenuste osutamine ja teenuste toimepidevus, hädaolukordade lahendamiseks ja riigikaitseks valmistumine jne. Küsimus on, et kas, kuidas ja kelle abil suudavad asutused ja ettevõtted ülesanded kvaliteetselt täita ning milline peab olema nende spetsialistide kvalifikatsioon ja kui suur on vastavate spetsialistide vajadus. Kas üldse Eesti Vabariigis on olemas haridusasutus või kas peaks olema selline haridusasutus, mis annab tänasele teadmiste vajadusele vastavat kriisireguleerija haridust või kvalifikatsiooni ning kui ei, siis milline peaks olema Eesti lahendus.

Kontaktisik: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada.

3. „Kriisireguleerija õppemooduli vajaduse hindamine“

Probleemi kirjeldus: Eraldiseisva kriisireguleerija õppemooduli vajaduse hindamine vajaliku kompetentsi tõstmiseks riigiasutustes (sh KOV-d) ja ettevõtetes (ETO-d). Meil võiks olla kool (SKA või TTÜ), kus pakutakse ette laiemat vaatega kriisireguleerijatele väljaõpet (riskijuhid/ turvajuhid, kriisinõunikud), kes suudavad tegeleda riskide hindamisega, hinnata turvariske, koostada vajalikke plaane/kavasid, korraldada õppuseid; planeerida ja suunata ettevõtte/asutuse kriisideks

valmistumist; oleksid oskused kriisi lahendamisest ja juhtimisest, evakuatsiooni korraldamisest; operatiivsest ja operatsioonilisest planeerimisest jne. Idees see võiks olla eraldi moodul, kuhu minnakse peale inseneri õpet täiendavalt õppima. Lisaks läbi laiapindse riigikaitse vaate tuleb KOV-dele lisaks palju kohustusi.

Antud töösse annab väärtuse teiste riikide sama eesmärgi täitmiseks lahenduste välja toomine ja analüüs.

Hetkel on sarnase arenduse Päästekolledž oma tegevusse võtnud, kuid sõltumata sellest on see oluline teema.

Esitaja: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada.

4. „Ulatusliku evakuatsiooni tingimustes kohaliku omavalitsuse üksuse roll ja ülesanded“

Probleemi kirjeldus: KOV-de ülesanded määratakse ära seaduse tasandil ja ulatusliku evakuatsioon ülesande osas on neil seadusega pandud „kaasa aitamise“ ülesanne. Samas on tegemist väga olulise asutuse, ressursi ja võimekusega Eesti Vabariigis, kellel peaks olema väga selge roll ja ülesanded ulatusliku evakuatsiooniks valmistumisel kui ka ulatusliku evakuatsiooni korraldamise korral. HOS alusel on korraldav asutus PPA, kuid PPA ei suuda kõiki vajalikke ülesandeid ära täita. Hüpotees: „KOV üksus on parim ja õigustatum asutus, kelle vastutusel peaks olema korraldada evakuatsioonikohtade valmisolek ja evakueeritute vastuvõtmine evakuatsiooni vajadusel“. Töö ülesande täitmiseks on oluline kasutada välisriikide praktikat. Töö eesmärk on pakkuda välja riigi mõistes KOV-de täpsem vastutus, valmisolek ja ülesanne ulatusliku evakuatsiooni korraldamisel ning ülesannete täitmiseks valmisoleku tagamine.

KOV-dele evakuatsiooni korral suurema vastutuse ja ülesannete andmine läheb RiKS/HOS muutmisega töösse (eelnõus), kuid sõltumata sellest on edasi arendamist vajav teema.

Kontaktisik: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada.

5. „Hädaolukorra lahendamise juhtimiseks nõutav kompetents ja pädevus“

Probleemi kirjeldus: Uue HOS vaates on meil väga palju asutusi, kellel on või saavad omale vastutuse olla hädaolukorra lahendamist juhtivaks asutuseks sh 33 ETKA-st KOV üksust (tulevikus kõik 79). Otsime vastust küsimusele „Kas üldse ja milline peab olema juhtivate asutuste valitud ametiisikute kompetents ja pädevused, et olla kindel juhtimise kompetentsis ning kas ja milline peaks olema vastav koolitus- ja hindamis süsteem, kompetentsi hoidmine ja atesteerimine“. Töö ülesande täitmiseks on oluline kasutada välisriikide praktikat (nt Inglismaal rakendatavad Bronze, Silver, Gold juhtide koolitus ja hindamissüsteemi).

Kontaktisik: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada. Võimalik kaasjuhendaja: SKA päästekolledži assistent Andre Tammik (andre.tammik@sisekaitse.ee)

6. „Asutuste valmistumine ja valmisolek hädaolukordade lahendamiseks läbi plaanide“

Probleemi kirjeldus: Uue HOS-ga koostatakse asutustevahelise koostöökokkuleppe lahendusega hädaolukordade lahendamise plaanid. Eestis on hetkel ca 40 hädaolukorra lahendamist juhtivat

asutust ja koostamisel ca 50 hädaolukorra lahendamise plaani. Lisaks on asutuste siseselt veel erinevaid plaane ja kavasid (nt Päästeametis on operatiivkaardid, olid operatiivplaanid).

Magistritöö mõte on, et analüüsida ja pakkuda välja Eesti jaoks parim lahendus, et asutused oleksid valmis suursündmuste, ressursimahukate sündmuste, hädaolukordade lahendamiseks läbi plaanide perekonna. Oluline vaatenurk on, et iga koostatav plaan kannaks ja annaks väärtust ning, et plaanid oleksid rakenduslikud ja praktilised. Kas peaksid olema kasutuses lisaks suurobjektide (nt A või B kategooria suurõnnetusega ettevõtte) ja piirkondade (nt Pärnu linn üleujutuse) nende riskidele põhinevad operatsiooniplaanid?

Ülesande täitmisel on oluline kasutada välisriikide praktikat ning hinnata Eesti riske ja vajadusi, sh arvestada meie riigi eripäradega.

Kontaktisik: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada.

7. „Kaitsevälise operatsioonilise planeerimise metoodika rakendamine kriisireguleerimises“

Probleemi kirjeldus: Kaitsevälise operatsioonilise planeerimise metoodika integreerimine kriisireguleerimise tegevustesse ja sisekaitsealsetesse tegevustesse. Tegevus seondub kaitsevälise metoodika rakendamiseks, nii planeerimistegevustes (nt HO riskianalüüsid) kui ka operatsioonide juhtimises (nt: HOLP-d). Eesmärk oleks hinnata, kas ja kuidas oleks mõistlik seda metoodikat, sh modifitseerides, kriisireguleerimise ja sisekaitsealsetesse tegevustesse integreerida. Lisaks kas tuleks SKA üliõpilastele seda metoodikat õpetada lähtudes asutuste vajadustest ja koostööst kaitsevæga.

Esitaja: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada.

8. „Integreeritud kriisireguleerimise- ja riigikaitseõppused, kas koos või lahus“

Probleemi kirjeldus: Kriisireguleerimis- ja riigikaitseõppused ei ole hetkel omavahel integreeritud ega moodusta ühtset tervikut ja on kui kaks eraldi maailma. Magistritöö mõte on leida vastus küsimusele, kas tuleks luua Eesti jaoks ühendatud õppuste korraldamise kontseptsioon, kus on integreeritud kriisireguleerimise- ja riigikaitseõppused ühtseks tervikuks.

Hetkeprobleemid:

- 1) killustatult korraldatakse eri liiki õppuseid (tavaõppused, kriisireguleerimisõppused, riigikaitseõppused jne), mida planeeritakse ja korraldatakse erinevate metoodikate järgi;
- 2) pole olemas ühtset metoodikat ja juhendmaterjali õppuste kavandamiseks, planeerimiseks, läbiviimiseks ja õppuse järgsete tegevuste ellu viimiseks (HOS võtmes on SKA-I ülesanne STAK 2020-2030 tähtajaga 2021.a.);
- 3) kriisireguleerimis- ja riigikaitseõppuseid ei planeerita harmoneeritult;
- 4) õppustele annavad oma sisendi erinevad arengukavad (STAK ja RKAK) ja seadused (HOS, RiKS),
- 5) riigikaitseõppused ja kriisireguleerimisõppused on kui teineteise konkurendid, konkureerides asutuste eelarvele ja ressursile ning mõlemast tekib suur koormus asutustele, sest mõlemad on kohustuslikud,

Kas on vajalik ja võimalik kriisireguleerimisõppused ja riigikaitseõppused konsolideerida? Kas saab eelnimetatud õppuseid korraldada ühtsete kokkulepitud põhimõtete järgi ja neid põhimõtteid

rakendaksid kõik õppuste korraldajad? Kas nimetatud õppuseid saab planeerida koos lähtudes riiklikest eesmärkidest, strateegiatest ja kavadest ning integreeritult ja seotult, kuna õppused kannavad ühte lõppeesmärki, valmistuda kriisideks?

Kontaktisik: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada.

9. „Elanikkonna kaasamine õppustele, vabatahtlikkus versus kohustuslikkus“.

Probleemi kirjeldus: Üldjuhul ei kaasata elanikkonda õppustele. Magistritöös tuleks leida vastus küsimusele „Kas ja kuidas tuleks meie kodanikke kaasata kriisideks valmistumiseks läbi õppuste ja koolituste, et saavutada elanikkonna paremat valmisolekut“?. Valikuteks on vabatahtlik või kohustuslik kaasamine ning nende head ja kitsaskohad. Küsimus on kas me soovime päriselt koos elanikkonnaga teha realistlikke õppuseid ja valmistada päriselt elanikke ette kriisideks.

Magistritöös tuleks hinnata ja kaaluda õiguslikke lahendusi lähtudes sh põhiseadusest, kuid samas ka teiste riikide praktikast ja õigusraamistikku. Eraldi vajab käsitlemist, et millised alused tuleks luua elanike kaasamiseks, sh töölt vabastamiseks ja töölt eemaloleku tasustamiseks, sotsiaalseteks garantiideks, elanikkonna teavitamiseks ja ettevalmistamiseks jne.

Kui me päriselt soovime praktiseerida tegevusi õppustel koos elanikega, siis peaksime vajadusel õigusruumi (RiKSi ja HOS-i) looma alused. Küsimus on kas me võiksime, saaksime kohustada elanikke kaasuma ning saaksime nad viia reaalsesse tegevustesse valmistumaks kriisideks, et elanikud saaksid päriselt neile eluks vajalikku teadmist ja kogemust ning kinnistuksid riskidest tulenevad õiged käitumismustrid. Antud töö raames oleks üks lahendus ka korraldada elanikkonna ja tööandjate küsitlus saamaks teada osapoolte vajadused ja võimalused.

Antud magistritöö oleks lõõgi andjaks suuremaks elanikkonna kaasamiseks õppustele. Antud teema kohta on soovitus Elanikkonnakaitse kontseptsioonis. Elanikkonna kaasamise kohta koostas Alar Roop (SKA SJI) magistritöö teemal „[Elanikkonna kaasamise võimalused Eestis korraldatavatele kriisiõppustele](#)“.

Kontaktisik: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada.

10. „Paiksed hoiatussüsteemid avalikkuse teavitamiseks“

Elanikkonnakaitse kontseptsiooni soovitus: Kaaluda analüüsi koostamist avalikkuse ohuteavituseks paiksete hoiatussüsteemide (sireenid, valjuhääldid) kasutuse laiendamise võimaluste ja otstarbekuse kohta, võttes arvesse nende rakendatavust nii hädaolukordades kui ka sõjalise konflikti korral.

Kontaktisik: Tarvi Ojala (5101719, tarvi.ojala@siseministeerium.ee).

11. „Ohutasemete süsteem elanikele“

Elanikkonnakaitse kontseptsiooni soovitus: Kaaluda elanike ohuteadlikkuse suurendamiseks ohutudeülese ohutasemete süsteemi väljatöötamist.

Kontaktisik: Tarvi Ojala (5101719, tarvi.ojala@siseministeerium.ee).

TULEOHUTUS

1. „CPTED põhimõtete võimalik laiendamine tuleohutuse valdkonda“

CPTEDi (*Crime Prevention through Environmental Design* ehk kuritegude ennetamine läbi keskkonna kujundamise) põhimõtted hõlmavad praegu peaaesjalikult korrakaitsega seotud aspekte läbi ruumiplaneeringu teadliku arendamise. Tegevuse tuumaks on nõ ohutu maja ja selle ümbrus, samas peaks olema võimalik siseriiklikult ohutu maja ideed laiendada ka muudele valdkondadele – näiteks tuleohutus. Töö tegija peakski välja selgitama kuidas ja millises mahus see võimalik oleks. Töö tegemisel tuleb peaaesjalikult suhelda Politsei- ja Piirivalveametiga, kes on Eestis selle projekti vedaja, aga kindlasti tuleb kaasata ka üks või rohkem kohaliku omavalitsuse üksust (KOV). Töös peaks kirjeldama ka CCI (*Cutting Crime Impact* ehk kuritegevuse mõjuvähendamine) põhimõtteid, sest see on CPTEDiga tihedalt seotud. Töö tulemiks peaks olema juhised KOVidele, kes on vastutavad ruumilise planeerimise eest Eestis. Lisainfo:

https://www.siseministeerium.ee/sites/default/files/dokumentid/Ennetus/cpted_kasiraamat_polits_einikele_et.pdf

Kontaktisik: Mari Tikan (5224894, mari.tikan@siseministeerium.ee). Saan olla kaasjuhendaja.

2. „Inimeste vastutustunde suurendamine tuleohutusnõuete täitmisel“

Tuleohutuse valdkonnas on palju reegleid, mis kogumis peaksid viima tulekahju tekke võimaluse miinimumini või siis selle puhkemisel tooma kaasa võimalikult väikesed kahjud. Meie reeglid on nii ehituslikud kui ka korralduslikud, st lisaks hoonele on ka reguleeritud inimeste käitumine. Samas on meil igal aastal umbes 1000 hoonetulekahju, kus hukuvad inimesed ning mille kahjud on väga suured. Selle uurimiseks saab püstitada erinevaid uurimisküsimusi, näiteks:

Kas kõik tuleohutusnõuded peavad olema kirjas käskude ja keeldudena (õiguses) või saame mingis osas jääda lootma ka inimeste endi vastutustundele? Kas üldse on võimalik tuleohutusnõuete tagamiseks reguleerida kõike õiguses? Kuidas selgitada inimestele, et tuleohutuse tagamisel on "tööriistad" ka nende endi käes? Kas ennetus ja/või teavitustegevus võib olla teatud juhtudel tõhusam kui käsk/keeld/järelevalve? Kui palju maksab ühe tulekahju ennetamine ja kui suure osa sellest peaks kandma riik (nt kodud tuleohutuks projekt)? Kui palju maksab aga üks tulekahju omanikule/kindlustusele/riigile (tulekahjude varahindamise mudel)?

Töö tulemiks võiks olla Päästeameti ennetustöö osakonnale kas mõni uus vaatenurk teemale või siis kindlus, et ollakse õigel teel. See tähendab, et koostööd tuleb teha Päästeameti ennetustöö osakonnaga, aga kindlasti ja ohutusjärelevalve osakonnaga.

Lisainfo: <https://www.rescue.ee/et/hoonetulekahjud>

Kontaktisik: Mari Tikan (5224894, mari.tikan@siseministeerium.ee). Saan olla kaasjuhendaja.

3. „Ohutusnõuete kohaldamine ehitise otstarbe muutumisel“

Analüüsida võimalusi automaatseks riski hindamiseks ehitise muutmisel selle elutsükli ajal, BIM (Building Information Modeling) põhimõtteid rakendades.

Kontaktisik: Tarvi Ojala (5101719, tarvi.ojala@siseministeerium.ee).

RIIGIKAITSE

„SIM ja valitsemisala asutuste riigikaitse planeerimise optimaalne tegevusmudel“

Riigikaitse laiaast käsitlestest tulenevate vajaduste (riigikaitseülesannete) valguses on oluline sidustada (viia ühtsetele alustele) strateegiline-, operatiiv- ja taktikiline planeerimine. Selleks vajavad kujundamist planeerimisformaadid, mis hõlmavad võimalikult paljusid domeene (nt: organisatsioonistruktuur, väljaõppe korraldus, logistika ja infrastruktuur, personal, materjalimajandus jms). Tegevustele nimetatud domeenide lõikes on vajalik kehtestada ühtne "katus", ehk tegevusmudel(id), mis seovad, valitsemisala üleselt, määratud riigikaitseülesanded nende täideviimiseks eraldatava ressursi, vajaliku juhtimis- täidesaatmis- ja järelevalvekorralduse.

Kontaktisik: Kurmo Meister (53052717, kurmo.meister@siseministeerium.ee). Saan olla kaasjuhendaja.

VABATAHTLIKE KAASAMINE

„Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamise ja tegevuse kitsaskohad“

Siseturvalisust kindlustavad asutused vajavad ülesannete täitmisel vabatahtlike toetust, milleks on loodud erinevad formatsioonid: abipolitseinikud, vabatahtlikud päästjad jmt. Täna on erinevate vabatahtlike kaasamise alused, korraldus ja sotsiaalsed tagatised reguleeritud erinevate õigusaktidega, mis on loonud erinevad alused, viisid ja riigipoolsed hüved vabatahtlike kasutamisel. Kohati on vabatahtlike kasutamine endiselt reguleerimata, näiteks on ebaselge, kuidas saaks PPA kaasata vabatahtlikud ulatusliku evakuatsiooni läbiviimisele ja mis oleks nende sotsiaalsed tagatised.

Vajalikuks võib osutada riigipoolsete vabatahtlike kaasamise ühtsete põhialuste, korralduse ja sotsiaalsete tagatiste pakkumine ühel tasemel, reguleerides see ühe seadusega.

Kontaktisik: Jaanus Teearu (5027975, jaanus.teearu@siseministeerium.ee). Saan olla kaasjuhendaja.

ÕIGUSVALDKOND

„Korralduseseaduse ja/või Päästeseaduse meetmete rakendamine“

Analüüsida valitud riikliku järelevalve meetmete rakendamist - õiguste piiramiste õigustatust, täiendavate regulatsioonide vajalikkust.

Kontaktisik: Tarvi Ojala (5101719, tarvi.ojala@siseministeerium.ee).

KUSTUTUSTÖÖD

„Kustutustöödega seotud riskid ja vähihaiguse maandamise meetmed“

Kahjuks lahkub meie seast mitmeid Päästeameti töötajaid vähihaigusega võideldes. Antud magistritöö eesmärk on teadvustada vähihaiguse soodumust läbi tulekustutustööde tegemise ning pakkuda välja lahendeid ja meetmeid vähihaiguse avaldumise maandamiseks.

Üks peamisi küsimusi on, et kas Eestis pööratakse päästetöö juhtide ja päästjate endi poolt enda tervisekaitseks tähelepanu. Peamine küsimus on, et kas enda tervise kaitsele üldse päästetöötajad

mõtlevad ja mitmes prioriteet see nende endi jaoks on. Kas kasutatakse hingamisaparaate kustutustöödel, kus lenduvad tohututes kogustes mürgiseid gaase ja osakesi (prügikastid, autod, rekkad jne). Osati tundub, et hingamisaparaati ei võeta kui kaitsevahendit enda tervise jaoks. Töö käigus tuleks hinnata asjaolusid enda tervise mitte kaitsmisest. Kas ja millised on põhjused, et hingamisaparaate ei kasutata laiemalt kustutustöödel. Kas seepärast, et peab seda hooldama või küsimus on trendis, et hingamisaparaat on nõrkadele või on muud asjaolud.

Lisatud pildid tulekahjust, kuid samas saab öelda, et see on pigem läbiv trend kustutustöödel:
<https://www.delfi.ee/news/paevauudised/krimi/videod-ja-fotod-tallinna-sadamas-kargatas-mitu-plahvatust-suttinud-reka-poles-maani?id=89370297>

Töö eesmärk on anda tõuge suuremaks tähelepanuks vähiriskide maandamisel ja päästetöötajate kvaliteetse eluea pikendamisel. Antud töös on väga oluline kasutada teiste riikide kogemust ja lähenemisi.

Kontaktisik: Raoul Raidna (5167398, raoul.raidna@siseministeerium.ee). Ei saa kaasjuhendada.